

ЛАФКАДИО ХЪРН СЪНЯТ НА АКИНОСУКЕ

Превод от английски: Мария Демот, 1989

chitanka.info

В областта Тоичи, провинция Ямато, живял *гоши* на име Мията Акиносуке... (Тук е мястото да обясня, че във феодална Япония имало привилегирована класа на самураи земеделци, наречени *гоши*, които подобно на йомените в Англия били поземлени собственици.)

В градината на Акиносуке се извисявал огромен и много стар кедър, под чиято сянка той обичал да почива в горещи дни. През един зноен следобед Акиносуке седял под дървото с двама приятели, също *гоши*, на приказки и sake, когато внезапно го налегнала непреодолима дрямка. Очите му се затваряли и той помолил приятелите си да го извинят, че ще поспи в тяхно присъствие, а после легнал до ствола на кедъра и ето какво му се присънило.

Както си лежал в градината, видял но отсрещния хълм да се спуска шествие, което приличало на свита на велик *даймьо*. Оказало се, че наистина е дълга процесия, по-внушителна от всички, които някога бил виждал. Тя идвала към дома му. Начело вървели множество млади мъже в богати одежди и теглели голяма лакирана колесница, или *гошо-гурума*, обшита в небесносиня коприна. Шествието спряло пред къщата му и един пищно облечен мъж, очевидно с висок дворцов ранг, приближил до Акиносуке, поклонил му се ниско и казал:

— Ваше благородие, пред вас стои *керай* — васал на владетеля на Токойо^[1]. Кралят, моят повелител, нареди да ви поздравя от негово височество и да се поставя изцяло на вашите услуги. Нареди също да ви съобщя, че желае да ме придружите до неговия дворец. Затова, ако обичате, качете се още сега във височайшата колесница, изпратена специално за вас.

След тези думи Акиносуке понечил да отвърне както подобава, но бил твърде смаян и объркан, за да проговори, а и незнайно защо силите му в миг го напуснали, тъй че единственото, което могъл да направи, било да се подчини на волята на височайшия *керай*. Качил се той, *керай* се настанил до него и дал знак; слугите опънали копринените въжета, обърнали колесницата на юг и шествието потеглило.

Акиносуке останал безкрайно изненадан, че само след броени минути спрели пред огромна двуетажна порта — *ромон* — в китайски стил, която той никога по-рано не бил виждал наблизко. Тук *керай* слязъл, изрекъл: „Ще известя за височайшето посещение“, и се скрил вътре. След малко от портата излезли двама благородници в роби от

пурпурна коприна и островърхи шапки на високопоставени придворни. Те приближили, поздравили го почтително, помогнали му да слезе и го повели през портата и през обширна градина към входа на дворец, простиращ се на мили на изток и на запад. Акиносуке бил въведен в удивителна по своите размери и разкош зала за посетители. Придворните го настанили на почетното място и седнали смирено от двете му страни. В това време прислужници в церемониални дрехи поставили пред него ободряващи напитки. След като Акиносуке опитал от всяка, двамата сановници му се поклонили ниско и се обърнали към него със следните думи, като съгласно дворцовия етикет говорели в строга последователност:

— А сега наше почетно задължение е да ви съобщим... причината, поради която бяхте призован тук... Кралят, нашият господар, е изпълнен от височайше желание да станете негов зет... и пожела и нареди още днес да се ожените... за нейно величество принцесата, неговата дъщеря.

Ще ви въведем след малко в залата... където негово величество е вече готов да ви приеме... Но най-напред трябва да ви облечем в подходящи церемониални одежди^[2].

След тези думи придворните станали и се отдалечили към нишата, в която имало голяма позлатена ракла. Те я отворили и извадили от нея най-различни кимона и пояси от пищни платове, извадили и *камури* — шапка на царедворец. Пременили Акиносуке както подобава за кралски зет, а после го повели към залата, в която владетелят на Токойо седял върху *дайдза*^[3], с висока черна шапка на държавен глава и роба от жълта коприна. Вляво и вдясно пред него седели подредени по ранг множество високопоставени сановници, неподвижни и величествени като статуи в храм. Акиносуке преминал през множеството, застанал пред краля и му се поклонил дълбоко три пъти. На свой ред кралят го поздравил любезно и казал:

— Вече са ти обяснили защо си повикан да се явиш пред наше величество. Решихме теб да изберем за съпруг на нашата единствена дъщеря, а сватбата ще се състои тук и още сега.

След тези думи на краля отнякъде се разнесла весела музика и дълга процесия от красиви придворни дами се появила иззад завеса и повела Акиносуке към залата, в която го очаквала невестата.

Залата била огромна, но едва побирала гостите, дошли за сватбената церемония. Щом Акиносуке заел мястото срещу принцесата, като коленичил на приготвена специално за него възглавничка, всички му се поклонили.

Невестата приличала на небесна богиня, а дрехите ѝ били прекрасни като лятно небе. Сватбената церемония преминала сред много радост и веселие.

След тържеството младоженците се оттеглили в покоите си, в друга част на двореца, където приели поздравленията на много знатни благородници, както и безчет сватбени подаръци.

Няколко дни по-късно Акиносуке отново бил повикан в тронната зала. Приели го още по-любезно, а кралят му казал:

— В югозападната част на нашите земи се намира остров на име Райшу. Решихме да те назначим за негов управител. Хората там са предани и покорни, но техните закони все още се различават от законите на Токойо, а и обичаите им не са поставени в ред. Ние ти възлагаме задачата да направиш живота им колкото се може по-добър и желаем да ги управляваш с добрина и разум... Всичко необходимо за пътешествието ти до Райшу е вече готово.

Така Акиносуке и неговата съпруга напуснали двореца на Токойо. Голяма свита от благородници и дворцови служители ги изпратила чак до брега. Двамата отплавали на кораб, избран за тях от самия крал. Съпровождани от благоприятни попътни ветрове, те пристигнали благополучно в Райшу, където на брега ги посрещнали всички жители на острова.

Акиносуке веднага поел задълженията си, които се оказали не чак толкова тежки. През първите три години на управлението си бил зает главно със съставяне и въвеждане на закони, но имал за помощници много мъдри съветници и работата не му била неприятна. След като се справил с нея, не му останали други задължения, освен тези да присъства на всички обреди и церемонии, които предписвал древният обичай. Климатът в страната бил тъй здравословен и земята тъй плодородна, че тук не познавали ни болести, ни нужда, а хората —

толкова добри, че никога нито един закон не бил нарушен. Акиносуке живял и управлявал в Райшу цели двадесет и три години, през които ни сянка на тъга не помрачила живота му.

Ала на двадесет и четвъртата година от неговото управление го сполетяло голямо нещастие: жена му, която била родила седем деца — пет синове и две дъщери, — заболяла и умряла. Погребали я с много почести на върха на един красив хълм в областта Ханрюоко, а на гроба ѝ поставили голям и разкошен паметник. Но Акиносуке страдал така безутешно за нея, че не искал повече да живее.

Щом задължителният траур изтекъл, от двореца в Токойо пристигнал *шиша* — кралски пратеник. Той предал на Акиносуке съболезнованията на краля, а после му казал:

— Това са думите, които нашият височайши господар — кралят на Токойо, ми заповяда да ви предам: „Време е да се върнеш в своята страна. Колкото до седемте деца, те са внуци и внучки на краля и за тях и в бъдеще ще се грижат както подобава. Затова не бива да се тревожиш за съдбата им.“

Акиносуке се подчинил на заповедта и се приготвил за път. След церемонията, на която се простил с всички свои съветници и доверени служители, той бил придружен с много почести до пристанището. Там Акиносуке се качил на изпратен за него кораб и отплавал в синьото море под синьото небе. Скоро и очертанията на остров Райшу станали сини, после сиви и постепенно изчезнали съвсем...

Тогава Акиносуке внезапно се събудил под кедъра в собствената си градина!

Известно време той бил като замаян и сякаш не можел да повярва на очите си. Но видял, че двамата му приятели все още седят край него, пият и си говорят оживено. Акиносуке ги изгледал смаяно и възкликнал:

— Колко странно!

— Изглежда, е сънувал нещо — изсмял се единият. — Какво толкова странно сънува, Акиносуке?

Тогава той им разказал съня си — своя сън за двадесет и три годишното си пребиваване в страната Токойо и на остров Райшу. А те

се изумили дълбоко, защото в действителност той спал не повече от пет минути.

Единият *гоши* му казал:

— Наистина си сънувал невероятен сън. Ние също видяхме нещо необикновено, докато спеше. Минута-две малка жълта пеперуда пърхаше над лицето ти. После кацна на земята до теб, досами дървото, и почти веднага огромна мравка изпълзя от една дупка, сграбчи пеперудата и я дръпна вътре. А точно преди да се събудиш, пак видяхме как пеперудата излезе от дупката и отново запърха над лицето ти. После внезапно изчезна незнайно къде.

— Може да е била душата на Акиносуке — предположил другият *гоши*. — Стори ми се, че я видях да влиза в устата му, честна дума!... Но и да е била душата му, това едва ли обяснява странния му сън.

— Мравките ще го обяснят — намесил се първият *гоши*. — Те са необикновени създания, може би дори духове... Във всеки случай тук, под кедъра, има голям мравуняк...

— Я да го разгледаме — извикал заинтригуван Акиносуке и изтичал за лопата.

Земята около и под дървото била населена с огромна колония мравки. При това те си били прокарали проходи и едва забележимите конструкции от слама, пръст и стъбълца удивително напомняли миниатюрни градове. В средата на един от тях имало нещо като сграда, по-голяма от останалите, където безброй малки мравки се суетели около една много по-едра с жълтеникави крилца и продълговата черна глава.

— Та това е кралят от моя сън! — извикал Акиносуке. — А ето и замъка на Токойо... Изумително!... Райшу трябва да е на югозапад, вляво от този корен... Ами да! Ето го!... Колко странно! Вече съм сигурен, че мога да намеря и планината Ханрюоко с гроба на принцесата...

Той дълго се взирал, търсил ли, търсил и най-после открил хълмче, на върха на което било закрепено огладено от водата камъче с форма, напомняща будистка надгробна плоча. А под камъчето Акиносуке открил, оваляно в пръст, мъртвото тяло на женска мравка.

[1] Названието Токойо е неизвестно. Означава или просто непознатата страна, или все още неоткрита земя, от която никой пътник не се завръща, или Царството на феите — Хорай. „Владетелят на Токойо“ — тук кралят на Хорай или владетелят на Царството на феите. — Б.а. ↑

[2] Според старинния обичай последната фраза трябвало да се произнесе едновременно и от двамата придворни. Този церемониал все още се спазва в традиционния японски театър. — Б.а. ↑

[3] Буквално „велик трон“ — подиума, на които седял феодалният владетел или държавният глава. — Б.а. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.